

Emerson

Empress of India

SOPH 9

3 *W.C.P.S.B.* (20 *Phi Beta Sigma Alpha Beta Rho*)

1856

• 114_115, 912-913

ԱՐԵՎԱԿ. Յ. ՄԵՐՑԻ
ԵՐԱՎՈՅՆ Համամելաց թշոցի մէջ գրածներ-
ուու համամատ ապարիք դեսպանուողով Գլ-
ուուարի 25ին Երկուշաբին օրը Կենորէն եաբր-
ժամը 11/12 մրուաքին գործոց պաշտօնաբանին
մէջ առջի անգ առ զու Խորեցու, և իր մէջ դ որդո-
ւու թիւն անու լուցուեցաւ որ առաջին ուսմին մէջ
երկու ծննդուիչին որոշում ըստա. Թյուր Փե-
տրապի 1/2 թիւնուոյի մէջ ուսուագրաւած ար-
ձակագիրն իբրև. խազար թիւն Դահապայմա-
ներ Կերպուղև Հաստատելու, և երկրորդ միջև
Մարտի 31 զիւագադար ընելու ։ Կենորնածո-
զօգոյն բանեց ընթացքին ու կերպին վոյ Քա-
մինաւու աւել պանու կը զրէ. ուր. պինաւելթիւն,
արտօրիքն գործոց պաշտօնաբանին վիրաւաւու ընթաց-
կաւուացանին ուրիշ մէծ պաշտօնաօքի մը Հետ-
արքովն արձանագրութիւնը պատի բանեւ ուրաւ.

գի կոմար կը քարե, բայց, թնդես կունշեցի լու-
րջն օրդիգիտն կը զրին, ուանց քառե, և առա-
լուիդի և անհետովու, այնուէս որ 12 զարծակալաց
քունարը կէ բաժնուածը ը բայ զահներիցուն
կորմն առա ելութիւն մը չ'աւելնուր, ժաղավը շա-
րադը երեք անգամ պիտի զա մարուի, պրիմին
Նրկուարթի, Զորիքշարթի և Արբարթ, մէրթէկ
որ միջոց թող ապար որդիս զի արձանագրու-
թիւնները խորագրուն: Ֆողոսականոց բանակ
կորդին Համար մինչեւ Ֆրան Երկու կերպ Ժիշ-
ատկութիւն եղաւ: Այս մէ թէ Վարեւարթին (Եւ-
ուս բանին) աչ զոգմբ Կորս Քարտենուրն, Պար-
հանը, Քաւուր Կորդի, Օրգագ Կոմնու ու Ելի Օսո-
չան, իսկ ձափի կողմբ Կորս Քոռու, Հիւունիւր ան-
պու Հը, Ալիյանապինա Խողբեզը, Պրունուր սե-
պու Հը և Ան Հիւնա Հեմիլ Պէկը: Այս մայ թէ
Կարդիցիք զարծակալաց աչ կորդի Անդրդիայիններ-
ըր, ձափի կողմբ Կաստրիայինները, առող քաջ
Տաճկաստանի, իսկ Անդրդիայիններուն քաջ Առ-
սուստանի զարծակալները, ու առող և Տաճկաց
մէջ Անդրդիացիք նատոն ը բայն, որով և ի-
նկըսան առ Հասարակ Հասատուած պարուրինու-
հան կարգը մշշի: պահօնած չէ: Բայց Մանթէ:
Քանի կրու թէ Վարեւարթի կոմնը զահներեց պիտի
նոտի, եւ մէ կազ զարծակալները պարուրինի կոր-
դաւ պիտի նոտին: Խնդիրներն այ խասայնուկ կար-
գաւ: պիտի քննուին Յնգերորդ կետէն սկսի որ:
Պանիւ լազիրը կրու: Թէ Եւսպանածովովնին հո-
մուր որ որոշած չէ, հասա արձանագրութեանց
Խոհակորութիւնը շքիցեած զարծակալները նոր
զա մարման պիտի չ'ողոքին:

Հոգուածուած զի՞նաց պղարք միջն ցաւեաք
հանուր ունիտիվաւուծ է, իսկ ծովակուն որչարու-
թը յօդուց պիսի սարաւի: Չորս շարժմանն հա-
ճանուր միջն սահմանուած է՝ որդիչևաւ կը սար-
աւի որ միջնեւ նոյն ասին խաղաղութիւնը կա-
տարեալ հաստատուի, որն որ զերսամու-
թեամբ սպազը ըրաց թշնամութիւններն անցու-
պազ անձնացն սասակութիւններ նորին պիսի միջ-
նին. բաց կը յօւսանք որ ոյն տարարախուա ժա-
մանակը մել մ'ալ չփար:

կառավագական ութից կը դրէ թէ բրբե՛. սազդ
կը հաստատուի որ Թուապատան Ենքորդ կետին
երկու թէաթիւններաւ, որոնք իրեւ քար զոյ-
մակաթիւն կը համարէին, իբ հաւանաթիւ-
նը առանձ ըլլաց, այսինքն Ափրոցիւ պատերող-
մական նուաթիւններաւ եւ նուարուն պիտի ըլլաց,
եւ Ապանու կղցիները պիտի չափոցունքն է Առունեն
ալ Փարփիւն Ափրօլացների համար նոյնը կը գրեն:
Խոր հակուուկ Գեջ կէս պաշտամին լլազիրը
հասարակութիւնը կը զիւ չացընէ ամեն համբա-
ներուն ամիսն շնախաւըն, և կըստ թէ Առաս-
տան մոյր շունէ Ափրոցիւ տարութիւնները
կարեւանի յօն, մնաւ որ նպան նու ահանգիստն իրեն
թէ առեւորական ու թէ ուղղակիսական նկատ-
մանը շատ հարգաւոր է:

գաւորութեամ նկասմանից դրու առ միշտամիշապեր
մի խրկած է, որի որ նցին նիւթերուն կարգն է-
կամ առեն դեռպանաժողովն առջևու պիտի
զրուի: Գաղղիայի եւ չնզ զիսցի զեսպաներն ալ
նցին ինքունի վրաց իրենց կործիրը դրու յացա-
ւած էն:

— Վաստիքայի կնուսով կը ցող քոլը բերեց կամ
գեղագնը Հայոց գետաքան անուանեցաւ Խո-
թերհարի կոմիտ տեղ, որն որ Ահենեա պիտի պատեց։
— Քերոսարի 23ին գիշերը Արէնայի մէջ
զարչարի և եղեռնագործութիւնը մը պատճէ-
ցաւ։ Շինմորդէնի արուարձունն մէջ նոպարախո-
ճաւ մը օրն որ յուած մասպահան էր, ևոյզ
դիմոց վաճառ ակնառութեան ձեւը զարդու էր,
բայց զրդքիրը ակածող կրծքաբար ու պարարի
առկ հինոյով նոյն պատճառը ձգուծ ու մէրցի-
շեալ զրդքը ձեւք առած էր՝ իր Յ համ գլ-
ուահասակ զաւկըները անողազմարար զանակով
մոցընեւէն եաւն մոք զինքն ու մեոցաց։ Անց-
նին զայ գրաւած թուղթ մը զանուեցաւ, որուն
մէջ որդեսապանն ու ոնձնասպանը առ սուկորի ո-
ճապար որդութեանց իրին պատճու յանու կը
բերէ զրդքիրուն զժրախու անցազութիւնն ու
պարարերուն շառնալը, և կառելլըն թէ կը
սիրեմ զաւկըները զժրախուս թէնէ ազտակըն
համուր առ միջոցն ընտրեր և ապաբախաճառն
երկրորդ սուպամ անուանացած էր և զաւկըները
առաջին անուանութենէ էին. կոնք մէկ գոտի որ
յառաջ ձևողքը տեսնելու բացած էր, որ Ահեն-
եային հետո. կը բնակին, և նոյն միջոցին առ
զարչութիւն զինուածը կը պատճի։ Այս ա-
ռաւարձանն բնակիչներէն շտուերը մորգք բան,
և ճանձելով որ պատիսի անուած գարզացընն
զէպը մը զաւկըներն իրեւն (ծնողաց) վայ-
սովիլու և մանայն կասկածելու առիմ կրծոց
տակ ըրոշեցին որ Յ անմեջ աղջ փառաւոր իմ-
զամ մ' բնէն. և, իրաք առ սուսկ ժայվիլով 23ին
շքեց յօւղաբաւորութիւն մ' լինի բրուր արուար-
ձանն մէջն մեռնենքը պարազընելուն։ Ահեն-
եայի ժողովուրդը անիմի անհամար բողոքնենամբ
շրջ կողմէն եկա. իոնեցաւ առ պատշարտ հան-
գէսը տեսնելու, պայմէու որ բազարային հանդի-
սութեանց առան առ շատ քիւ պատշափ բազմու-
թիւն կը ժայմուեր։ Հայ որոտաշարտ տեսարան
էր ետու և ետեւ երեք զաւահասակ անմեջ տղոյցը
զագազիրը տեսնելը. և շտուերը, մանաւանդ
մարք և աղջոր արցունիքն չենի կրծար բռնէլ։
Մեղաց որդիքէն ամենէն մեծը Յ և ամենէն պրո-
տեկը Յ առաւան էր, տաքին երկուորը մանչ իսկ
վիրշնը ալքի էր։

Ամառաւութեան լրագիրն իր թերթեան մէկուն սկիզբը Անեւին մէկ հասաւածը զրուց էր, որն որ խոզաբար թեան վերահասաւածութեան համար հետևեալ թեաւորը կը պահանջէ. 1. ամ-

բայց ին նուաշիութեան գործ արանեւքն ու
զիմունացները վերցուին . 2. Պուկին զետրերամսեր
ու ուստի (անկից Սեւ ծավ պատրաստական նաւեր
չըերթուի) . 3. Արանեան հղուներուն լիսայ Նե-
րազայի վաճառահղունեւթեան սպառնալիք ընազ
(անկից և ան) շենք ջրաւացուի . 4. Առասուա-
նեն պահանջուած երաշխաւորութեանց մէջ Ա-
սիան այ շնորհուի . Անեւն Համեմատ տառեր Ը-
րուր յուպաւածին մէջ բախնդակիւած կետերը
կը պարզին ու կը լուսաւորէն . առնց մէջ են
կըսէ, Հմանկաւան խնդրոց գուաւութիւնները
որոնք ազգայնութեանց, բարեկազրաւթեանց ու
եւրոպական Հաւասարութշուաթեանց Հետ յարաբ-
րութիւն ունին . ասնց լիսայ պէտք է ազէկ մու-
ժէ; Եթէ առ Հասուածին Անդիւթին մէջ տ-
նօւից շուր մէծ ազդեցութիւն ըստ, և Գոնդի-
նաւունեւ Համարձակեցաւ գրելու թէ պաշտօնա-
կան լրագիրը նոյն յոգուածը պիսալմանք իր թեր-
թին մէջ առած ըրըս . բայց Անդիւթէ թէ մ'ետ-
քը ծանոց որ սփորմանք եղած չէ, առելլուն լիս
մասն ամսուն թէ ինչն է Կառախորութեան մի մասն
պաշտօնական լրագիրը, և վիսպակաւ կըստ սփո-
քի մ'ու զուռթիւնը չիսկիւու պաշտօնն արթիչ չ-
թագուր:

— Պաշտոնը գեւարասարի ՀՅԻՆ ԽԵՂԲԻՆ ՏԵ-
ՏԱՓՈՅԻ ՀԱՅՐԱ ՀԵՇՆ ԱՆՆԵՍԴՐԱՄԻ ԽԵՆ ԸՆԿԱ-
ՆԱԼԵԿԱ, Ե. ԿԱՐՈՅԲԻՆ ԽԵՂԲՈՍԱ ԽԱՄՈՐԲԻԳԻ
(ՔՐԱԺՀԱՎԱՀԱՆ Ա. ԿԱՐՄԵՐ) ԱՐՐԻԱՑԵՎԱՀ ՀԱՅՐԱ-
Վ ՅՆ ՀԱՎԱՋԱՆԵ ԻՐԵՆ ԽԵՐՇՈՎԱՋ ԱԱՏԵՂԱԽԱՎԾ ԿԱՐ-
ԲԻՆ ԸՐԱՄՆԱԽԵ յԱՅՆԵՆԵ, ՕՐԻ ՕՐ ՄԻՋԵ ԱԼ ՃԱՋԵ
ՄԻՔԻՆԱԽԵ ՀԱՅԱՐ ԱՐՇԱՎԱԾ Է, Լ. ՀԵՆԻՆ ԻՐ ՄԻ-
ՋԱԽԵԾ ԱԾՎ ԱՐԹՈՎԱՐԻ ՁԻ ՀԱՅԻ ՄԱԿԱՆ ԿՈՎ ՄԻՐԱ-
ՐԻ ԽԵՆԱԽԱԿԱՆ ՈՒՆԵԲ 40 ԱՆԴՐՈՎԵՆ Ա. Խ. Ա. Խ.:

Ո՞ւնենալու պատճենը լիքէնէն մէջ գիտա-
սահմանի տակէ լիդ կը ծովուցանէ, որ 1854ին
այս քարտի մէջ, Երրորդ կարգին մէջ քի սննդաբա-
ռը՝ յանձնուրաքանի մասնիքն ըստուածուն հա-
սարակացեաւուն եւ կայսերական զօրաց
համար ըստ գործքերան ժայ կայսեր աելիշիո-
ւմին կու տար, մինչւ ցմահ դրամական պատ-
ճին ընթունող զօրաց թիւր նոյն տարն 17,019
կը համեմ, պատշաճ 2245ը ութուուն, 8157 եւ
թամասուն և 6617 լիտերուն տարւան էն: Աւ-
ել էլք առ պատճենուն բաշխումը շատ կարգա-
ռեալ յառաջ դնուց: Ան պիտի սակայն այս գործութեանը յանձ-
նուրաքանի մասնիքն համանուն թիւ ունի ուրիշ
4433 անկարող զիւռարտեւրա: Մինչւ ցմահ բաշ-
խումը դրամական պատճենուր համարեց:
Առաջի 1852ին Յանձնուրի 15-ին պատճեն 1855 Յա-
նձնուրի 31 ընդ ունիք 31,444 պիտուաց նոյն
պատճենուր արտած է, բայց ասանցք նոյն պի-
տուացն մէջ 5133ը մէջ պիտի սակայն բրբեւ մեռած
է անուածած ին:

— Անզդատորութեանց առքիկան հաշվետերուն նայելով 1855ին Գարդմայր մէջ 233,517,000 նամակ բարկուեր է, եւ անոնց համար 45,187,661 ֆրանկ առնոցէք վճարուեր է: Բայց առից 30,919,704 (աերութեան վերաբերեալ թղթերը) Ֆրի կը առոր նն հաւրուած տպագրութեան գործքերը 123,646,200 էին, որոնց համար 3,709,386 ֆր. առնոցէք վճարուեցաւ: 233,517,000 Նախկինութեան 2,019,498 իրենց տեղու հասան, 98,894ին հասցեն բարդավիճ անդրթեանցի ըլլալուն իսկ 1846 կտոր այ առնուն նն հայց շահնենարևուն պատճառաւ: 28,538,595 ֆր.ի 145,433,000 նամակի առնակ դրսի պար եցաւ: Կատարաց յառաջընթեան վճարուեր ունցած առքիներուն նկատմամբ շատ աերի յահանան է: 1847ին 100 նամակին 10 համար միացաւ յառաջընթեան վճարուերը, իսկ 1855ին 100ին 85ին վճարուած կը պահեն:

目錄

ԷԹԱՑՄԱՆ յրագիրը Նորու Քլարենսաբնին Փարփղ
հրթմալուն առ թառ Խորհրդատութիւնն մը կ'ընէ,
պրի որ համաս առելով Հոս գնելլը պատշաճ կը հա-
մարինք: «Պէտք են արդարացուիլ, կ'ըստ, Ձե-
զ վիսոյի Փարփղը զ եսպանած ազօտ զ ացող լիալոր
զ արձակախները, մէ որ մէն զդուչութեանի ո-
հաջ ընելով առ պաշաճնին մը կը հնինն: Կազ-
իան ու Խորհրդա երարաւ Ծառ սերուին հասուած

ևն, և այս կրթար յուսալ որ ամէն կետերու
մէջն որ վաղպատճ հետ միտքան մի և՛ ազնի բե-
րանք բանեցընեն։ Վաղպատճ ապշետին Աւարդիա
ներքոցն իսկ վաղպատճ ապարագին ներկայացու-
ցնենք են։ Այսից առքիները Վաղպատճ այնովե-
ս առաքի միզն մ'ըրաւ, եւ անանկ փառառու-
յացողութիւն մ'անեցաւ՝ որ իրաւումք կը վայեց-
ան չզօր նորագութեան աստիճանը որուն համար
փառառույթնեամբ պատերազմնաւ և յազմեեց
Սէկար կողման Համարիոն որ կրթուց պարծենապ
որ խաղաղութեան հոմար նկար շատ օգնեց. Եւ
պայմէնուե գրեթե իր ու Վաղպատճ կախմանը
նոյն կը համարուի անոր համար զեսպանաժողովն
մէջ ծանրութեան կշխոր իրենց հետ մ'կուզ կը
բերեն։ Բայց ապագան առ անգամ Վաղպատճ կը
վերսկիրի։ Վերա ցորեցընիք թէ ինչպահ գորո-
ւեին ունինք, որն որ առկարգ բան է ։ Կը թէ ան-
տերութիւններուն մէջ անենէն աւելի մէկ կրթուկը
պատերազմը շարունակել։ Ֆեր զբանիւն զա-
րաքիւնը, համարս մե ևս օգնութեան ապրիւ-
ները աւելի եւ անցած են. Աս ապարագինին
ունենալ պատրաստուած է որ մինչև Հիմա գետ
պայմանի պատրաստութիւն ունեցած չը։ Բայց
խաղաղութիւնը մէկ պատուական ըլլազով աւել

կաւուենք առ պատուի բացմբ շարունակի բան թէ
մեր սպորտական գրաբանով զայնարավ նշյն ողա-
տերապմբ վախճանեն հայոց ցածրաց համապա-
տարք նորեն սկսի : Խորացմբ կը ներենք ան ան-
ձն, որն որ առ սփառվածքը կ'անենաց, որ Վե-
դացի իրաւունք ու պատուին համար ները զննըր
շարի գործ յանց ուզն ու սեդ կը ցուցըն . բայց
անոր համառակ և ինքնայի սփառմանը նորոգոյ
գեազան մը, որն որ Փարիի մէջ ալ տագոյ ուրիշ

— Տեղ Ներ լազրին Վայրիկայի մէկ թշուած կից այսպիսի յանցանք մը կը գործէ որ Երբեք պիտի չմոցուի և մը անձնական պատճեր Երբեք նշանի մուզ թիւն պիտի չույց :
— Տեղ Ներ լազրին Վայրիկայի մէկ թշուած կից այսպիսի յանցանք մը կը գործէ որ Երբեք պիտի չմոցուի և մը անձնական պատճեր Երբեք նշանի մուզ թիւն պիտի չույց : Առաջինիվ դժուուող ուստահան գեղագուն պատահրապարն սկսուին ի վեց առեն պէտք են գուն իշխանութիւններն ընդունած են, պայտեա վեհապահ ըլլաց Վայրիկայի կառավարութիւնն ունի պէտքեւ, որ Ուստահանի հետ գաշնչու մը գնէ : Երես առ աջարկութիւնները քաղաքավարակուն կերպով մերժուեցնի, բայց միոյն առ պատճենաւ, որ Վայրիկայի կառավարութիւնն ան առեն պայտեա իրաւունք կը հանուի պայտիս նիզակակցութիւնն մը Հաստատութիւնը երրոր նաք Վայրիկայի հետ պատճենաւի կանոնադր : Միացեալ ակրաւթեանց Լուսատիփ գեղագուն Պր. պիտի մէնամին վերջին ուղրիչան գակու Հրահնագներ խրկաւած առեն ուրիշ սուրբ Հանուունք մէալ Պետարակուրդ խաւրուեցու, որն որ իօն Հաստատուն պիտացածի համեմատ, հանաւուի գահին չափ հանուի լուր պիտի ամսիս Ուստի Վայրիկայի կառավարութիւնն Վայրիկայի կէմ բանուու պատճենին ուղիւ քայլը Խոստահանի հետ գաշնչագրութիւնն մը Հաստատու

որիտոք բլլցաւ :
— Տեսանա ծովագետափ ակկակալը Նորէն
պայմանիկ ծախու ։ Առաջարկութիւն հրամանատար ու
նուանուելը է, ի. յ. Պայմանական երթարդի ծափա-
կալութեան պաշտ Աւելինկիւթիւն նաւուն վըսպ
ռասես է :

— Պաշտոնական հաշիվներու նայելով 1855ին
Անգղիպէն դուրս խրկուած առաջանքներուն պիտ
97,364,755 ֆ. ս.փ կը համար, այսինքն 1854-ը՝
180,000 ֆ. ս.փ չափ աւելի իւր 1853էն 1,500,000
ֆ. ս. թէ:

... Ենթագիպի կառավարութիւնը Առաջնաբանի
գաճառականութեան տեսէն Ծմբանի գաւառից ոժեր-
յին փոխ տուաւ, առկից զայ Յ Միքոնի պոլոտաւ

革命年代

Ես շատ է, Տամանյացի տերութիւնը
Առաջնորդ անգայծեն պայման ամեն սառը աղ-
զերու հաւաքեն մաս կառաւ, և ասոր վերա-
բերեալ ինչ իրենքը կարդ առաքելու համար երբեմն
երրեն յարաբերածիւն ունեցող տերութեանց
կազմակերպական բարկու եւ լուն քայլեն հակ ժո-
ղովք կ'ըլլայ: Այս ասքը ան մասնաւու Բարեհանձ

քար տէրս լուրդը (գրաւարակը Անդրբայրի Միացեալ աւերսմինսերը) պահանջվի՞ն ոչ նշու մաքր բոլորամին մերցակի: Այեւադ վեճեր ըլլովէն եւաբը Տափիմաքրա ծանրոց որ նոր յոնձն կառնու Առնասի մազսի իրաւուկէն դժիշա հրաժարելու՝ թէ որ իրեն ասոր վախարէն ԱՅ (ըստ պատրի ԱՅ) միմու Խայտամի ամեր Հասուցակի: Այս առաջարկութիւնը Խայտապար զարծակար, պր. Թէ Ն կապազի, առանց լնով իմաստեան իր կատախրութեան անուանին ընդ ունեցա, թէ պէտ առա Պատաստն վերջիշխու զա մաքրն երրօրդ ճանոր մնարելու կը պարուածի: Գերանականին կու

ապագարութեանց կ սրճառականներն այ աս առաջը-
կա թիւնն ընդունելու հաղմք Կ'ըրեւան Քիշեալ
կ անորք վերսին պատերազմներէն յառաջ Տա-
նիժարքայի գրի երկիրներէ առաջ պարզորդ վճա-
րելու կը բաւէ:

— Պաշտօնական տեղեկութեանց համար
Տանիժարքայի թագաւորութեան նույնուրութիւն
վիճակի ուսուրոյ սկզբաները հետեւ եալ եր. Յ
ևսայսկի, Յ կրկեսայսկի, 1 քառուկի, 4 պէտէ, Յ
Ալուշտա, 4 քառինչը, 1 պրուանիկա որ կրկեսայսկի
շագենա, 2 պրուանիկա որ քառուկի, 1 պրուա-
նիկա որ թիւեց մասմակիր, 6 շագենա, 61 Տրասմարտ-
իիր ու 16 թիւց մասմակիիր նաև եր, Եւային, թիւ ու
մէկը 39 մէջ և 87 փոքր պատերազմական նաևն,
որոնց մէջ զրեթէ 1000 թիւմանիթ կոյ: Ըս-
տաւառութիւնն կը համուցէն 1 ծովոսինի ուժու-
կայ, 2 ծովագեափ փախանորդներ 13 հարանաւա-
տոր նաև ապեաներ, 14 նաև ապեաներ, 94 ծո-
վոյնի պաշտօնականներ, ընդ ամէնը 124 պաշտօ-
նակալը:

ՇԱԿԱՆ ԱՎԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

卷之三

Ա Յ Ա Վ Տ Յ Ո Ւ Մ Ա Վ Ե Ք Ե Լ :
Ո ւ թ ա բ ի ն ո ւ մ ա ր դ ի ն ե լ ծ ո ւ պ ի ն ո ւ մ հ ա ր տ ա ս մ վ ո ւ
հ ա մ ա կ ա ն ի մ ը ո ղ ո յ է ր , մ ա ր մ ն յ գ ե լ ե ց կ ո ւ մ է կ ո ւ մ
ո ւ մ ո ւ ց ի ն ա ս ո ւ ո ւ թ ե ս ն հ և ա ս դ ի ր ա շ ա ր ժ ո ւ մ
զ ի թ ո ւ մ ս փ ր ո ւ մ ա յ ո ւ ո ւ ն է ր , ո ր ո վ բ ն ո ւ մ է ն ա ն ո ւ
ո ւ ր է լ պ ա ր է ն ա ւ ե թ ե ր է ր ի ո ւ ո ւ շ ա ր ժ ո ւ մ ո ւ ո ւ ա կ ա ն
կ ը լ լ ա ր : Ա ս ո ւ ո ր ի հ ա մ ն ո ւ մ լ յ է լ ե ր ի ո ւ ո ւ ո ւ ա ն ո ւ մ
ա ւ ե ն ը , ո ր ո ւ ն մ ը ջ ե ր է ր ո ւ ո ւ պ ի ր ա ր ի կ ե ց ո ւ մ կ ո ւ
յ ա ն : Ա յ ր ա ր ե ր է ր ո ւ ո ւ ն ա ւ ո ւ ն մ ա ս տ ե ն ա լ ա յ ի պ ա տ
հ ա մ ո ւ մ չ ա ր ց ո ւ յ . ե ր ր օ ր ի մ ա յ ա ր ո ւ ո ւ ն ո ւ ո ւ մ ա յ
ն ո ր գ ե ր ի բ ա ն ո ւ ո ւ մ ո ւ ո ւ ծ ա խ ո ւ ե լ ո ւ մ հ ա մ ն ո ւ մ չ ա ն
ր է ր ո ր ա ծ ե ն ա ւ ե լ ի ե ւ ս ի ր ո ր մ ձ ե լ ե ց ա ր ո ւ ո ւ ն ո ւ ո ւ մ
ո ր զ ի ւ ե ն ք զ ն է . ա ն կ ո ւ մ է ո ւ ո ւ մ ց ա կ ե ր ո ւ զ ա յ ե ն է
ր ո ւ մ ո ւ զ ա յ ե լ ո ւ ո ւ ա , և ս ի ր ո ր զ ե ն է ր ո ւ ո ւ շ ա ր
ա յ լ ո ւ ո ւ ա կ ա ն խ ո ւ ս ի ր ո ւ մ պ ի ի ն ա ր ի լ ե ն ե տ ր ը , ա
ո ւ ա , ի ր ն ա ւ ը տ ա ր ա ւ , ո ւ ը ս ա ւ , ո ր ե ր կ ո ւ ը ն ի զ
ա յ ա ղ ա ս է ր ո ւ ո ւ ա մ է ն ո ւ զ ա յ ե ն ի ք լ ե լ ո ւ ո ւ մ պ ա տ
ա ր ա ս տ ե մ : Ե ր է ր ո ւ ո ւ պ ի ր ո ւ զ ե ն է ր ո ւ ո ւ ա լ չ ո ւ ո ւ ա ց ա ծ
մ ա ծ չ ն ո ւ ր չ բ ը ր յ ո ւ թ ի ն ո ւ մ շ ա ռ ո ւ ր ա խ ա ց ա մ ո ւ ո ւ մ ո ւ ո ւ շ
շ ո ւ թ ե ն է ն է ն բ ա ն ո ւ ն ի ն չ պ ի թ ն ա լ ա յ ի ի ր ե ն ա յ գ ո ւ ո ւ ր ա ր
ի ն է ո ւ ր ի ն կ ա ն է , ո ւ ի ր ե ն ո ւ ո ւ տ ա մ ն է ն է ն հ ո ւ ո ւ ա
շ ա ն է ր ո ւ ո ւ մ ի շ ա յ է ս չ ն ո ւ ո ւ թ ե ն ա ն ո ւ ո ւ մ ե ր ա խ ա ց ա յ ի
տ ա մ ն է ն է ն ձ ա յ ն ի գ ա խ ո ւ ո ւ շ ա յ ա ւ :

Նըրկուցին Կերպարանվան ալ աղմին Էր ու շնորհացին, բայց մէկունն աւելի եւս: Անդրաբառաւ առողջաբեռւեցաւ: Իր օրսին պիտի անուշ զգածմունքը, ոյն որ հասարակօրէն բարիք ընտրվ գտնողին նկատմամբ կ'ունենայ, օրինութիւն երախոսուգիտութեան նշանները, զգորնք ամէն առմի մը և ի գուցընէր, բայց ամէն բանի աւելի պիտի ձիբերը, զգորնք իրեն քանի իր տեսներ, աշքի բայց թագութիւնը, ինչը բանաթիւնը, բնութեան անուշութիւնը, վարժանականը վարժանականը, վերջապատճենը, աղոթական ու իմաստուն կրթութիւնը, այնպէս ու ընին, որ կոմուն կամաց Խերաբուստին մէրը սահմակացու: Օրինութիւն ալ իր կողմանէն երախտագիտամիտն անուշ կապուշ արգելն հնոր կապուած ըլտագէն զօտ, անմէլութ որ որ բան զօր աւելի խնամք կ'ընդունի, ու մեանց անուշ իր բարեկամին զրսի Երեսացին անդրիւա ընդունուց Տես, աղոթական օրսին նշաններն ալ չ'են դրսկիր, չեկացաւ նիսն ալ անոր զօտ պատճիս ուրեր ըսևնենայ:

Այս իրատուս շատ անգամ ազդուեց պիտօքին,
որ իր անունը, ուստի ու տեղը իրեն յացան.
բայց ասիկայ համառու եղանակա ըստ . Իմ ա-
ստեղ կուսանցա է, ու աս ընկերին անունը Ն-
վիսարչեթ . Կազաչևմ ասկից աւելի բան մի հար-
ցնելք : Բաւական է դիմանալիք որ երիխոք ձեր
ըրած ալին ու մարդ աւել ինտենցիլ զի՞ս անար-
ժան շատելեց, ու որ մը տառնց փոխորենը Հա-
յունական անունը կամ անունը կամ անունը

Նըրար Ցուպիքն հասան, Անդարտոս երկու ո-
րիսրոյն ալ Հօրբ Ներկայացուց, ու ննշցէս գառաք
առած ըլլալը պատճեց, Կառանցցցին վրաց ու-
նեցած մէրն ալ Հօրմն զպահեց: Հօրբ տղոն
առ առարինի գործքը գովեց, բայց ժիշտացած ու
առարազի աղջկան մը Շևա հարդուելու բաժ-
անիրը Հաւենցաւ ու խոլզան պիտափ Փոյելը շ-
բան մ'ալ չը տեսներ: Բայց վրայն ըստ ան-
ցաւ, նիրն ալ տեսնելով օրինարքին արթի, առա-
քինով թիւններն ու Հանգուկան բարդարմարու-
թիւնը համապուհցաւ, ու տնկէ ետք որդու ա-
գուշտեացը դէմ շիրտու: Անդարտոս՝ Երբոր պա-
տինացցին յայնեց իր մէրը, որուն թէ որդունեւ շատ
անգամ ցցալը տուուն էր, բայց յայտի եղանա-
կու բան մը չէր բառ, օրինարքը պըշտի որ նիրն
ալ ասենիս եռ պետք ու պատ մէջ Համարու

ուներ Նէ ալ, Երկայն առևն առանց բան մը զբա-
ցերու լսիկ մաս: Ա երջապէս սէրը յաղթեց ու
միքարառ բաղժանիքն հասու, ու ասքի մը չան-
ցած Վասուած իրենց գեղիքի ու սիրուն տղաք-
ը մը տաւաւ:

« Խոսնի մը ապրի ուս ամենալինները մէջերնին
խաղաղութեամբ ու սիրով պատճեկ երանեկութեամբ եւն
ցագելիքն եւաքք, Հարկ Եղան որ Արքապոսոս եր
զարքեարևն պատճառաւ աւը նորեն երկացն Համբարա-
զովիքն մը ընէ: Կր սիրելի Հարսէն զատուելու
առեն երկուքն ալ շատ լացին, ու որպէս զի Ար-
քարտոս զամփեա միշտ աչքին առջևէն ունենայ-
մատանցի փոց պատփերը ցնել առւա: ու պա-
պէս գնուց: Ըստ անդեւ պարսելին ևսքը բո-
լերէն գաղցուք հանու: որ մը փողոցի մէջ աչքը
ոնկուն իր սիրելի զամփերին փոց կը նոցէր. Նոյն
միջոցին պալատականներէն մէկն ոյ մատնին տե-
սելով՝ վթայի պատկերը հանցաւ: ու անմիջապէս
բանի թագաւորին ականջը հանցաւ: Թագաւորը
համարեց, որ շուտով մը ան մարդը իրեն բե-
րեն. Երբոր ևկա, թագաւորը մանեաւոր տա-
գիեն անդեւն բաներ հարցնելով մէկալ կարծո-
նէ մասամբն կը գնեմը: Հանցաւ ու պալուցաւ,
բայց նոյն վերաբեր բաներով Հանդ արտօւթեամբ հար-
ցուց, ևս որովն զամփերին է: Արքապոսոս պա-
տասանանց թէ Կնիքնեն է:

17. 18. 19. 20. 21.

Տառապին հօրու քովն է :

〔四〕

Հունիսինցի է, չէ նէ զբուցի

Հունակաց է, չե ոչ զբանցր։
Դիտակցի, բայց ինչ անդադի ըլլալը ևս աշ
չեմ զիսէր։

Վայրը սկսում է եկիկ մեկիկ պատմել, թէ ինչ
պէտք զանիքա երևաղակիրան ձեռքէն պատմերէց
ջուռպին տարա ու իրեն հօրու ըստ։ Խաղաղուց
առ ամեն բաները մասպահեամբ լուելն եւարը
հրամացեց որ վեճերը բռնեն ու բանտ զնեն եւ
շատ առ ամեն մը պատրաստեց որ Տօռոցին երթաց
ու կառապահու իր զաւելին ու Եղիսաբեթին հետ
մէկունդ առան իրեն ըլքե։ Ան իմաց ստրուգին,
ինչ զի՞ ժի՞ սային դառն վիճակն ու սրտին ցաւը՝
որոն մէջ իր ամփոփեմ պատմութիւնը վիճաք
ձգեց։ Կարծեար ին զի՞ Կոստանդնոյին քարն ու
սուկում իր երկունք հօրը հրամանաւ յամկարծ
ըստուելան համար։ Նշանակու Եկեղարտոսն ինեղծ
ծիւր հօրը անմիջիւնու վիշտը, որ վիշտունի մը
մէջ իր առան համար կամաց պատմութիւնը վիճաքը
առ ամեն հարսն իւստեն ու զաւելն իր գոր-
կուր։

գաւորն առջին ելաւ, զամփիկա աւեսածին պէտ վրխեն մարդկան, բայց յետոյ վայ գալով պիրա տառ ու ուորք ննկած ըստ. տէք իմ, դիրում որ շատ կազմանէ քեզի յանցուար պիտի երկեւա. ուստի խօսաբՀամբէնուի կը ապահեմ ընդունելով ննշ որ բարկութիւնոց կը հրամացէ. բայց առ ևս առաջ ապահ ու իբեն խեղչ հորդը անմիշ են. ննդի հոմայր չէ, առուց համար կապաշեմ, որ ապա ըլլութ: Բայց թէ որ քիչ մը բարկութիւնոց մէկ զի ձգես ու ասպարուհու գիծութեամբ գ եղութիւն միա զնես, կը յուսամ որ վիս ալ պիտի յանցուար չես զաներ, որշաբ հրմա կ'երեւամ: Են ամիենեալ որք, որ քեզի զատուեցայ, Խվե ապաթին չես Ականդ թագաւորական ուարա սիրոն մէջ ծովովերը պատահ կ'ընէինք: Հան զարդ մոնած մարդիկ կան եղեր, որոնք իրենց անլին զ ուր երան ու մէկն վրանիս յարձուի ցան: Երկաքնիս այ առն տարին: Ասին իրենէն, յատիրեն և յուսահատութիւններն են երկութիւն ալ շատ պատացինք, բայց պարապ, ող առաթեան համաց չեզու: Պարին զ ուրօնը, որն

որ մասնութիւններն ունենալու պատճառն էր, զմուգ ևս
աւել պարագանեած նույնը մէջ դրաւ. անմիջա-
պէս ձամբաց եղանք: Կը խոստովինիմ քու առ-
ջիկ աւել ին, որ յատարագցին իմ սիրոս առ-
դրանն չեւ էր, բայց նշանիւս կը խօսատվածիմ
ու երգիսակ կը հաւաանեմ, որ առ անօրէն
փոխառան չէի հաւաան, ուստի առ բարեկե-
սկոյ իրու պայծի ու աշխարհքին մէջ անիկէ
աւելի զեւ մարդ մը բնօի չէր երեւար: Արդքը
մէջ ճամփ մէջ մասնիկ ծովահ հնաներու նաև մը ե-
կառ գրանիս, երկու կողմանէ ալ երկոցն առնին
իրարու չեւ զարդուեցան, զարդ կատարուար
պատերադիցաւ, բայց մերջապէս մահուամբը իր
յանցանելին պասիք բ գտաւ: Մէկն գերբ բնիկուր,
առնին զմուգ լուսերի տարբն, որ ծախսեն. Հան
ըրուարու մը անծանօթ երթուասորդ մը զի-
նացնին երս, զգոն որ հաստած զմուգ ֆրկելու
համար խաւրած էր: Նախկին մէր ցուց գուման
անցաւ, ու ինչ որ հնաները ուղիցին վճռից
առաւ ու զմուգ բազումուն արատ թող տալին
զտաւ, անձն առասկ մարդասիրա թիւն ու ցուցաց: Հ-
ռաւ անցաւ մէր ծնած անցը հարցուց եւ ու-
ղեց որ զմուգ հան տանի, բայց վախճախուց՝ որ
միաս կանակ մը ունենան, ինչ ևս առ մասնաւ:

աւան կամակից ըլլամ՝ վախոնարք որ վրու բար-
կանաս, շնէրըց համարձակիլ որ հայրենիքու-
թիւն բանակը։ Արխանուարզը զիս հետեւ տառա-
ռ հօր տարա։ պիշտի երկայն առեն ամեն-
առակ միջաւ ու զարդարենան նշաններ ցայցը-
նելին եռը, թւողիս և իրեն տապահածն ու
անժամանի եր, թւողիս եւ իր համացը հակառակ
նաև անշուտի ըլլամ յամանաթեամբ իրմէ կը
պահէի, ի վերց պար ամենացնի մեծանձեռ-
նեամբ զիս իրեն կենացը ընկեր անուշ ուղեց
Կայուն անք իմ որ գերեզ վասարչի, արժանի
ար չեմ, որ քու դուստրզ կազուիմ, բայց կար-
ծելով, որ բոյք աշխարհը ննձեւ երես գար-
ձուցեր է, մախուտով որ վրաս շատ պիտօք
բարկանաս, իրեն ունեցած երախոսապիտութեամ-
պորտքին զեմ զիկնալով կենալ միքըսպէս
յազմուելով իրեն ընորհափ վարմանըը եւ լան-
կեն, յանձն ասի ու իրեն հարս եղայ։ Թէ որ
ասոր համար պատաց ուրեմնի կը համարիս զիս,
պատահ անք իմ, ամենեւ ին չեմ տրանքը։ Բայց
ըլլաց որ, կաղասեմ, իմ աղասիս, իմ բարե-
րար ու առ անմեղ մանկիկու իմ յանցաւքիս պա-
տիքը քաղչեն։

Աւագանոք օրի որ խելպան անողոքից կը հեռաւք, երբ աս իմաստոն խորեւը լսեց, որուն վաս իւրա՞ն աշքին պայծառութիւնն, երեսն անցին պարզութիւնն աւելի ազգու ու զբանու կ'ընէին, որուն համաց կամաց կակընալ ու վրան գունդ աւնենալ: Կառանարային բունարն ու զանուն կ'յուղուքը, Տեսէծ անքը, թափած որդունքը ու աղոն բացքն ալ որն որ մոդ յացքը աւ եթ կը սասակացնէիք, Թագաւորին սիրուր շարժելու շատ օգնեցին, որն որ ալ չիկընալով գիմանաւ, ուսուցներն նկած ողջկանը սիրով ձեռքն երկրաց ու ց ու գեր մերցմանը բռն: Երաւ է որ զբանացուցիր ազգափոխ վիճունիութ անհաւասար մաս ունի թերին ընելուց համար: բայց աւելի եւս վասացուցիր զթունեան վայս տարակցոյ ունենալով, իմէ որ փախուսապ անմեղ էք: Եսաց որովհետեւ կը աւ ունեմ որ եւած նախասահերքը տկարութեան եւ ու թէ: յանցաւորութեան զօրքը է, ունոր համար կը միշեմ որ քու հայրու եւ, ու քեզի կը ներեմ: Ես լուիրով աղջկանը փախենաւու, ու հրամայեց որ Խերաբառն ալ հանրերեն, առոր վրայ կասանցային սիրոն աւելի եւս ելա, ու որուս սիրոյ, տարախութեան ու շնորհակալութեան արտառուքը ազդուրի պէտ աշքին վազել, որն որ թագաւորին ալ շատ բաց ուցու:

Անքարառան՝ որն որ երկար ասեն ինչ ըլլա-
մբը շնորհազգվ բանաբ իդյուն էր, առ լուրի
առներու պրայտեցաւ ու երեսին գոյնը մախիք
զարձած գողդողալով եւա. զնաց: Աշբոր հան
կառանցան ահաս, փրան յանկարձ պաշ մը ե-
կա, և կարծես թէ երակներուն մըշ պրինց
սառիլ սկսաւ. բայց շատ շանցաւ առար և անեւէն
սառորիկ տաքար թիւն մը կոսուց, և արտարց
կարգի հոգեց պրայտեթիւն, որ առանց հն ը-
լլային նոցերու ամեն բան մուցած թեւերը
բացաւ ամսանոյն ու զանկին վեց գաղեց, եւ
փաթթուեցաւ: Եթից ասեն պրայտեն մեաց՝ լաց-
քեն ու հառաջապես բան մը չկընալով զուուցել
ու եզրը բանի անսցած բաժնուելով զնաց թու-
դա որին ոռրը ննկաւ. ու ըստա. Նյուրութե-
եարը, ով աեր, սիրով կընդունիմ ինչ հիմ
որ ննձի կու տաս, որովհեաւ. ու երկու ան-
զնն գանձերս մէտ մ'ոչ տեսնելու արժանի ե-
ւց: աշխարհը բայց ուրիշ բաղձակրս չնաց.
ամեն բան Վասարան կատարեց, ու ուրիշ բան
չէ ինդրեր, բայց միայն որ առ երկուրը ու
հոգը...:

և առողջ լինցունելու մասը, թագաւորը խօս-
քը կողմենք բար. Զե որդեակ իմ, չէ, մի
խոսի՞ն, մի վախնար, քո և և աղջունու պա-
տմաթեմնեն կը ահանձեմ քու անմեղութիւնց և
հոգւց աղջունաթեմնոր քոյ կը զարժանամ. ասոնց
փոխորենը Վասուու ուղեց քեզն տու ու բնձի-
ութիւ բան բարյա վիճար, բայց միայն որ իր
առոր կամքը օրհնեալ ըլլըշ: Նրեալնիշը
ու սիրով ու երջանկութեամբ իրարու չեա առ-
ուցեք, ու որդիկինիդ իմ ծերութեանու մասինա-
ռամքիւն բլան: Առ խոսքերէն եպը տմէն կոշ-
տնել սկսան բար ձայնեմ բարձրանոյ, իրարս
չեա պազնուի ու լալ, Բայց առոք անմիջապէտ
Տուպին ալ նու մը խոսրեց Աթբարտուսին Հայքը
թագաւորական պարասը հասքերու համուր:
Եշերունին Հոգի առա ու խնդրութեամբ երա-
հոն աճապողեց: Վայրէս տմէն ոյ մէկունդ
Սասու ծմէ օրհնուած ուրիշութեամբ ու մար-
մարութեամբ օրինին մացոցին ու Աթբարտու
հաւ աւելի սպիթ ունեցաւ ուստանութեամբ բա-
րիք բնելու, որն որ իր երջանկութեան ու մէջ-
նարուն պատճառ եղած էր:

ଶବ୍ଦକୋଣ୍ଡା ପ୍ରକାଶନୀ

ԴԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

2016 RELEASE UNDER E.O. 14176

የተዋወቃውን ተስፋዎች እና ተስፋዎች

Digitized by srujanika@gmail.com

268 n p

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆ ԸՆԿ. Ե

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏՐԱԿԱՅԻ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայութիս դժվար է նկարագիրները մեջ՝

բականութիւնն է : Ամեն ընկերութեալնց

պատրաստութեանց մէջ խստակցութիւնը ենթէ
այս ու յատկապէս քաղաքական իրաց վրաց չէ
ու, դէմ ուսուգիւ կը գտնայ կը պարսի եւ
ըրբ անոնց կու գոյ: Անէն մորդ ինք զինք
որպարագ եւ համարելով եւ կամ քաղաքական
և ու մէկայ տէրութեան զօրութեան շափր
ու որոշել, մորդ կատարածը կազի գոյշա-
ւ, բաժնի իրաւունք տպու կամ շապալ: Կը
մորդակի եւ նույ առ կոմ ան երկիրն անկից
ուս հանցէ: Ես գալաւորութիւնը շիկնուր
իւս: Ճի զացուիւ, ողի ընկհոկա անի բարձր
բան մին է, բատ տիկան որ գալաւումն ընալը
և ճանշաց գալունը որոնց գալոր կը կորէ, ի-
ոյ ներբին եւ որտաքին զօրութիւնը զիմուայ, ի-
ոյ թիւշը առ միհաւին համեմելուն եւ իրաւու-
րն անչ կոպերոս կազուած ըլլալուն տեղեակըլ-
ւ, եւ վերջանդէս ուրիշ մնագամ զատառհած նման
ոյ բերուն ելլը գիտնայ, որպէս զի իր վիճուր կամ
շոկութիւնը իր եւ ճշմուտութիւնը ըլլը: Բայց
զիմուի տօն զեկութեանց ազիւր մը ոգգիս մէջ պա-
ր ըլլալով, որչափ որ անոր հարիսուրութիւնը
առ որոբար առ մտնանին երս կը զգանիք,
չափ ու բախտութեամբ կ'ուշունենք վերորդեալ
ատիպ պատութիւնը, որուն նեղինակին հնուու-
նն արդ են իրեն ու իր շատ գրաւածները և
նոր ըրբազ, բաղձայուած նպատակին հո-
ւարաց: մասի գալութիւնը կու տայ:

նըրբն ծակասոր կտրդացող խիցն կիմանա որ
գրաւածքն գլխաւ որ նպաստեց շերտնար բառ
արձայըննել եւ բարյակինի մեջ կրթել,
բայտ հետեւորդի, նուզէն նորդնակին ալ կր-
տէ, զասացի մանրամբ պներ, երեւելի անձնոնց
անձնական ու տեսային կենցոց մերժութերներ
ունեկեր կամ կենացը բռնվագիտ ներ մեջ չեն գրա-
իր (Յառաջ. էջ 1). Հասկա ան չեպքերը կար-
և ու ընդուրձակ կը պատմանին, որոնք Եւ-բազայի
հանուր քաղաքականութեան վոյց արքեցու-
ն մ'ըցած են, կամ ազդի մը զարդարացուն
կամ գամիմորաւալուն ու իր կառավարու-
ուն փոխուերուն պատճառ եղած են, և առ
ժա. զարեն սկսելով, օրովհետեւ Աւրագայի
ու թիւն գրեթե նոյն ժամանուկին իրենց նիւր-
անց տուելու միած են. Բայց անոնք զոհ
ըլու համոր, որոնք իրենց ձեռքին ընդհանուր
ամսնթիւն մ' առնելու ասից չեն ունեցած,
ունութեան սկիզբը նորաշափից մը զրաւած է,
ու մը հիմնական եւ բուպահան աւրածեանց
ինքներուն մեջ ի սկզբուն միւնք. ժա. զարեն
ազդեր ընակած են, ինչ երեւելի դ' զարեր պատահած
պնուած են, ինչ երեւելի դ' զարեր պատահած
եւ ննչուես նոյն առնեման պիճակին ու մե-
թեան հասած են (Յ8 էջի մէջ) կարգաւ ու-
ժառանի. կը պատմաի, որով պատմութիւն
պրերով ընելու համար, 'ընթերցակին առջեւը
բացուի ու զաշար' որուն վոյց եարքեն երեր-
ւս զարեն աւելի պիսի պայտի, կը բար-
ցուցին ու հիմննըրը սրբն վոյց մերժեն գի-
ած պատմութեան շնչըրը կը կանգնախու Մթու-
ան եւ իսանակութեան Նորիւրինմեասի մը
առանի համառառութեամբ պապիսի կործը
զլու իս հանելը թէ նըւու զժուարքին ու ոչ-
ապահ բան է, փորձն առնուզներն աղեկի զիսնեն,
որ համոր ալ յաջորդի մեմբ կառարելը հետիւն-
մեծագույն պատի կ'ընէ: Աքնոնք ըստ որ հոս-
պէս նաեւ եռքեւ բան պատմութեան մեջ
ու չորդապրեւ առելի ամեն մէկ գեղարքին տա-
յի թօռականը (բառն պատմութեան մեջ անա-
ն որ) ծցին զնելու. աշխատութեանէն շէ-
ստարած:

ամիսաշաղկն եւսէ կու գայ քուն պատճեն
ար, որն որ Հեղինակին ըստին նայելով, երեք
ամիս պիտի բաժնախ. բայց առաջինց համար
յն մէկուկես չպարու (1492-1551) քըսն մը
բաժնադակէ, երեք միջանիրու բաժնուած,
և մէկ միջան ոյ երեք գլուխներու. Առաջին
ոցին (1492-1551) առաջին գլուխը Կաթոլիկ
Առաջինի մէջ Խոհանոնց Հայոց եւ այլ եւ

